

POSTANOWIENIE

Dnia 4 grudnia 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Agnieszka Żywicka

w sprawie z odwołania J. S.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w Chrzanowie
o emeryturę,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń
Społecznych w dniu 4 grudnia 2024 r.,
skargi kasacyjnej ubezpieczonego od wyroku Sądu Apelacyjnego w Krakowie
z dnia 14 czerwca 2023 r., sygn. akt III AUa 966/19,

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

ł.n

UZASADNIENIE

Wyrokiem z 14 czerwca 2023 r. Sąd Apelacyjny w Krakowie w sprawie z odwołania J. S. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w Chrzanowie w przedmiocie prawa do emerytury, oddalił apelację odwołującego się od wyroku Sądu Okręgowego w Krakowie z 13 marca 2019 r., którym oddalono odwołanie.

Odwołujący się wniósł skargę kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego, zaskarżając ten wyrok w całości. Skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego orzeczenia w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Apelacyjnemu, albo o uchylenie zaskarżonego orzeczenia w całości i orzeczenie co do istoty sprawy.

Zaskarżonemu wyrokowi skarżący zarzucił naruszenie prawa materialnego, przez błędną wykładnię oraz niewłaściwe zastosowanie: 1) art. 32, art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (jednolity tekst: Dz.U. z 2024 r., poz. 1631; dalej: ustawa emerytalna) i § 4 Rozporządzenia Rady Ministrów z 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, przez uznanie, że odwołujący się nie jest uprawniony do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym z uwagi na niewykonywanie pracy w spornym okresie w szczególnych warunkach, podczas gdy z zebranego w sprawie materiału dowodowego wynika, że J. S. legitymował się 15-letnim stażem pracy w szczególnych warunkach i spełnił wszystkie przesłanki warunkujące nabycie prawa do emerytury w wieku obniżonym; 2) § 1 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w związku z załącznikiem do powołanego rozporządzenia - wykazu A, dział XIV, poz. 16 i poz. 13 w związku z art. 32 ust. 2 ustawy emerytalnej, przez przyjęcie, że praca na stanowisku ślusarza-mechanika, polegająca na remontach i naprawie należących do zakładu podnośników hydraulicznych i wózków akumulatorowych, wykonywana w kanałach remontowych i poza kanałami jest pracą wykonywaną w szczególnych warunkach warunkującą przyznanie ubezpieczonemu prawa do emerytury w wieku obniżonym, podczas gdy prawidłowa wykładnia powołanych przepisów prowadzi do wniosku, że wykonywana przez ubezpieczonego praca jest pracą wykonywaną w szczególnych warunkach dającą ubezpieczonemu prawo do emerytury z obniżonym wiekiem, bowiem świadczona była stale i w pełnym wymiarze czasu pracy.

We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący wskazał, że wnosi o przyjęcie przedmiotowej skargi kasacyjnej do rozpoznania ze względu na występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego: 1) czy rodzaj wykonywanej pracy i sposób realizacji obowiązków pracowniczych na stanowisku ślusarza-mechanika, polegającej na remontach i naprawie należących do zakładu podnośników hydraulicznych i wózków akumulatorowych, wykonywanej w kanałach remontowych i poza nimi stanowi pracę w warunkach szczególnych, w sytuacji, w której praca, wykonywana poza kanałami jest ściśle związana z pracą w

kanale i w istocie odpowiada pracy, o której mowa w wykazie A, dział XVI, poz. 16 i poz. 13, stanowiącym załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze; 2) czy uboczne wykonywanie prac nie uznanych za szkodliwe pozbawia takiego charakteru pracy podstawowej, zwłaszcza gdy stopień narażenia na czynniki szkodliwe pozostaje ten sam? Skarżący podniósł w uzasadnieniu wniosku, że prace wykonywane także poza kanałem remontowym, które są ściśle związane z pracą w kanałach remontowych i w istocie odpowiadają pracy wykonywanej w szczególnych warunkach spełniają warunek świadczenia pracy w warunkach szczególnych „stałe i w pełnym wymiarze”. Czynności, które są bowiem związane z podstawowym zakresem obowiązków odbywają się w ramach dniówki roboczej w szkodliwym środowisku pracy uprawniającym do uzyskania emerytury w wieku obniżonym.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna nie kwalifikowała się do przyjęcia celem jej merytorycznego rozpoznania.

Skarga kasacyjna służy realizacji interesu publicznego w sprawowaniu wymiaru sprawiedliwości. Funkcje postępowania kasacyjnego powodują, że wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania oraz jego uzasadnienie powinny koncentrować się na wykazaniu, iż w konkretnej sprawie zachodzą okoliczności przemawiające za interwencją Sądu Najwyższego. Rozpoznanie skargi kasacyjnej następuje tylko z przyczyn kwalifikowanych, wymienionych w art. 398⁹ § 1 pkt 1-4 k.p.c. i tylko w przypadku przekonania Sądu Najwyższego przez skarżącego, za pomocą juretrycznej argumentacji, że zachodzi publicznoprawna potrzeba rozstrzygnięcia sformułowanego w skardze zagadnienia prawnego przy jej merytorycznym rozpoznawaniu.

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, gdy w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub

wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący oparł na przesłance uregulowanej w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. Przesłanka ta nie została jednak spełniona.

Przekonanie Sądu Najwyższego oceniającego na etapie przedsądu o zasadności przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania w oparciu o przesłankę z art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. wymaga wskazania za pomocą wywodu prawnego, na kanwie jakich norm (przepisów) zagadnienie powstało, jakie są możliwe interpretacje problemu i jakie jego rozstrzygnięcie proponuje skarżący (por. np. postanowienie Sądu Najwyższego z 19 maja 2009 r., sygn. II PK 66/09, LEX nr 553691). Zagadnienie prawne jest to problem, który wiąże się z określonym przepisem prawa materialnego lub procesowego, którego wyjaśnienie ma znaczenie nie tylko dla rozstrzygnięcia innych podobnych spraw, ale także dla rozstrzygnięcia konkretnej, jednostkowej sprawy (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 2 marca 2012 r., I PK 158/11, LEX nr 1215116). Wskazanie zagadnienia prawnego uzasadniającego wniosek o rozpoznanie skargi kasacyjnej powinno nastąpić przez określenie przepisów prawa, w związku z którymi zostało sformułowane, i wskazanie argumentów, które prowadzą do rozbieżnych ocen. Dopiero wówczas Sąd Najwyższy ma podstawę do oceny, czy przedstawione zagadnienie jest rzeczywiście zagadnieniem "prawnym" oraz czy jest to zagadnienie "istotne" (postanowienia Sądu Najwyższego: z 23 marca 2012 r., II PK 284/11, LEX nr 1214575; z 13 sierpnia 2002 r., I PKN 649/01, OSNP 2004 nr 9, poz. 158; z 14 lutego 2003 r., I PK 306/02, Wokanda 2004, nr 7-8, s. 51; z 11 kwietnia 2012 r., III SK 41/11, LEX nr 1238126; z 31 stycznia 2013 r., II CSK 479/12, LEX nr 1293729). Obowiązkiem skarżącego jest wywiedzenie i uzasadnienie występującego w sprawie problemu w sposób zbliżony do tego, jaki przewidziany jest przy przedstawianiu zagadnienia prawnego przez sąd odwoławczy na podstawie art. 390 § 1 k.p.c.

Skarżący nie zdołał wykazać występowania w sprawie wskazanej przesłanki przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Istotnym zagadnieniem prawnym w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. jest zagadnienie nowe, nierozwiązane dotąd w orzecznictwie, którego rozstrzygnięcie może przyczynić się do rozwoju prawa. Sąd Najwyższy natomiast odniósł się w swoim orzecznictwie do powoływanego w uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania zagadnienia.

Jak wskazano w postanowieniu Sądu Najwyższego z dnia 2 grudnia 2021 r., I USK 290/21, LEX nr 352736, w utrwalonym orzecznictwie konsekwentnie przyjmuje się, że pracownik nie świadczy pracy w warunkach kwalifikowanych (stale i w pełnym wymiarze czasu), jeśli w ramach obowiązującego go wymiaru czasu pracy na zajmowanym stanowisku wykonuje naprawy urządzeń samochodowych, które zostały uprzednio zdemontowane w kanałach remontowych, a więc pracę poza tymi kanałami w miejscach, w których nie ma narażenia na bezpośrednie oddziaływanie czynników szkodliwych (wyrok Sądu Najwyższego z 4 czerwca 2008 r., II UK 306/07, OSNP 2009 nr 21-22, poz. 290). Jeżeli pracownik, w ramach czasu pracy obowiązującego go na danym stanowisku, świadczył pracę zarówno w kanale remontowym, jak i poza nim lub na „poziomie zero” czy wewnątrz samochodu (w kabinie), to praca w kanale remontowym nie była mu powierzona stale i wyłącznie, niezależnie od tego, czy pracę w kanale wykonywał w wymiarze 6-7 godzin w ciągu 8-godzinnej dniówki roboczej (wyrok Sądu Najwyższego z 24 marca 2009 r., I PK 194/08, OSNP 2010 nr 23-24, poz. 281, LEX nr 528152). Przyjmuje się, że „praca w kanałach” jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze w zakładach remontowych taboru samochodowego i tramwajowego przedsiębiorstw komunikacyjnych i w dużych jednostkach naprawczych taboru transportowo-spedycyjnego, w halach naprawczych itp., gdzie występuje podział specjalistyczny prac między brygady remontowo-naprawcze (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 18 lutego 2014 r., III UK129/13, LEX nr 1648664, wyroki Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 27 listopada 2012 r., III AUa 2001/12, LEX nr 1239924 oraz Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 8 października 2013 r., III AUa 163/13, LEX nr 1391858). W sprawie, jak wskazano w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku, sytuacja taka nie miała miejsca.

W sprawie brak było również przesłanek do przyjęcia, że czynności wykonywane w warunkach nienarażających na działanie czynników szkodliwych dla

zdrowia miały charakter incydentalny, krótkotrwały, uboczny. Sądy obu instancji ustaliły bowiem, że skarżący jedynie połowę czasu pracy spędzał przeciętnie w kanale remontowym. Sąd Najwyższy związany jest dokonanymi w sprawie ustaleniami faktycznymi.

Z uwagi na powyższe w sprawie nie występuje obecnie istotne zagadnienie prawne powoływane przez skarżącego. W skardze kasacyjnej nie zawarto nowych argumentów, które podważałyby przedstawione stanowisko.

Z przytoczonych względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

[SOP]

r.g.